

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3SŽi/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	1010201974
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Gerdová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1010201974.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobcu: EUREA, občianske združenie, so sídlom Tupého 25/A, Bratislava, zastúpený: Mgr. Vladimír Šárnik, advokát so sídlom Západný rad 39, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 04. októbra 2010 a rozhodnutia žalovaného č. SLV-OLVS-39/2010 zo dňa 15. októbra 2010, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/327/2010-68 zo dňa 25. októbra 2013, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/327/2010-68 zo dňa 25. októbra 2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave konanie v časti žaloby o preskúmanie fiktívneho rozhodnutia žalovaného zo dňa 04.10.2010 zastavil. Ďalším výrokom žalobu v časti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV-OLVS-39/2010 zo dňa 15.10.2010 podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že postupoval v intenciách rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v predchádzajúcom konaní (sp. zn. 3SŽi/1/2013) na odvolanie žalovaného do merita veci a žalobcu čo do výroku o trovách konania, rozhodnutím č. k. 3SŽi/1/2013-61 zo dňa 04.07.2013 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/327/2010-38 zo dňa 28.09.2012 pre nesprávny výklad a aplikáciu ustanovenia § 19 ods. 3 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „ZSI“) zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Podľa názoru NS SR lehota na vydanie rozhodnutia o odvolaní plynula od predloženia rozkladu spolu so spisom dňa

05.10.2010, čo v danom prípade bolo vykonané prípisom číslo PPZ-OKAP-264-001/2010 zo dňa 30.09.2010; je preto vylúčené, aby fiktívne rozhodnutie vzniklo dňa 04.10.2010 tak, ako to tvrdil žalobca. Podľa názoru NS SR takto potom neexistuje prekážka res iudicata preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného č. SLV-OLVS-39/2010 zo dňa 15.10.2010.

Pokiaľ ide o fiktívne rozhodnutie žalovaného zo dňa 04.10.2010, výklad ustanovenia § 19 ods. 3 veta prvá ZSI uskutočnil najvyšší súd v zrušujúcom rozsudku tak, že vychádza z doručenia odvolania povinnou osobou a nie z doručenia odvolania žiadateľom. Uvedené ustanovenie systematicky nadväzuje na subsidiárnu aplikáciu ustanovení Správneho poriadku (zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní) s poukazom na ust. § 22 ods. 1 ZSI v zmysle ktorého, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy v správnom konaní. Toto je legitímny postup aj pre odvolacie konanie s poukazom na ustanovenie § 54 ods. 1 Správneho poriadku a v zmysle tohto výkladu bolo potom vylúčené, aby fiktívne rozhodnutie vzniklo dňa 04.10.2010 tak, ako sa mylne domnieva žalobca. Z uvedeného dôvodu Krajský súd v Bratislave konanie o fiktívnom rozhodnutí zastavil pre jeho neexistenciu.

Pokiaľ ide o vecnú stránku rozhodnutia žalovaného evidovaného pod číslom SLV-OLVS-39/2010 zo dňa 15.10.2010, krajský súd dospel k názoru, že žalobnému návrhu nie je možné vyhovieť, pretože v danom prípade žiadal žalobca od žalovaného informácie, ktoré sa týkali textov uznesení o začatí trestného stíhania a rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní. V každom prípade ide o rozhodnutia, ktoré sú procedurálneho charakteru bez ďalšieho výsledku konania z hľadiska právoplatných meritórnych rozhodnutí. Osobitným zákonom, ktorý sa zaoberá informáciami o trestnom konaní je Trestný poriadok v platnom znení (zákon č. 301/2005 Z.z., ďalej len „TP“), v zmysle ktorého orgány činné v trestnom konaní a súd informujú verejnosť o trestnom konaní podľa tohto zákona poskytnutím informácii oznamovacím prostriedkom (§ 6 ods. 1-5 TP). Pri poskytovaní takýchto informácií sú orgány činné v trestnom konaní a súd oprávnené utajiť tie skutočnosti, ktoré by mohli zmariť alebo sťažiť objasnenie a vyšetrovanie veci a sú pritom povinné dbať na zásadu prezumpcie nevinoty. Dbajú aj na to, aby nezverejňovali chránené osobné údaje ani skutočnosti súkromného charakteru, najmä rodinného života, obdobia a korešpondencie, ktoré priamo s trestnou činnosťou nesúvisia.

V danom prípade sa žalobcom požadovaná informácia týka rozhodovacej činnosti orgánu činného v trestnom konaní, ktoré práve pre charakter informácie, že ide o začatie trestného stíhania, spadá jednoznačne pod ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) ZSI. Takéto informácie treba považovať za také, ktoré hovoria o tom, že trestné stíhanie vo veci bolo začaté s uvedením dôvodov, na základe ktorých sa dospelo k vydaniu príslušného uznesenia orgánu činného v trestnom konaní. Žalobca však žiadal poskytnúť samotné rozhodnutia vo forme uznesení a nie informáciu o dôvodoch začatia trestného stíhania. Jedným so zákonom definovaných trvalých obmedzení prístupu k informáciám je obmedzenie prístupu k informáciám týkajúcim sa rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní podľa osobitných predpisov. Povinnosťou žalovaného mohlo byť len informovanie o výsledku predmetného trestného konania a spôsobe rozhodnutia vo veci. Takúto informáciu však žalobca nepožadoval. Trestný poriadok neumožňuje doručiť uznesenie o začatí trestného stíhania inej osobe ako oznamovateľovi a poškodenému, resp. prokurátorovi, ak ide o uznesenie policajta. Rozšírenie okruhu adresátov tohto rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní, napr. o žalobcu, by sa dostalo do kolízie s článkom 2 Ústavy SR, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy a v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Žalobcova žiadosť o sprístupnenie uznesení o začatí trestného stíhania v konaní, v ktorom žalobca nevystupuje ako procesná strana, či už ako oznamovateľ, poškodený alebo prokurátor, prekračuje rámec ZSI a žalovaný postupoval správne, keď takejto žiadosti nevyhovel.

Proti rozsudku krajského súdu v časti výroku o zamietnutí žaloby podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby bol rozsudok v odvolaní napadnutej časti zmenený tak, že odvolací súd rozhodnutie žalovaného zruší a žalobcovi prizná náhradu trov konania. V dôvodoch odvolania citoval časť textu z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/184/2008, poukázal na ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI a § 199 ods. 1 TP a konštatoval, že ust. § 11 ods. 1 písm. d/

ZSI síce vylučuje zo sprístupňovania informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti orgánu činného v trestnom konaní, toto obmedzenie sa však nevzťahuje na informácie o (1) rozhodnutí, (2) o výsledku konania. Uznesenie o začatí trestného stíhania je teda rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní a ako také podlieha sprístupňovaniu podľa ZSI. Ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) ZSI pritom nerozlišuje medzi rozhodnutiami meritórnymi a procesnými, ani medzi predbežnými a konečnými, ale informáciou o rozhodnutí v zmysle cit. ustanovenia je informácia o celom obsahu rozhodnutia po vylúčení vyhradených informácií v zmysle § 8 - 11 ZSI. Rovnako neobstojí názor, že ust. § 199 ods. 1 TP je zakazujúcim sprístupnenie informácie tak, ako to predpokladá § 11 ods. 1 písm. d) ZSI.

Žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu v plnom rozsahu stotožnil s názorom krajského súdu a odôvodnením jeho rozsudku, ktoré považuje za vecne správne a zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a po tom, ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že žiadosťou z 05.08.2010 podľa zákona č. 211/2000 Z.z. žiadal žalobca od žalovaného ako povinnej osoby o sprístupnenie všetkých uznesení o začatí trestného stíhania pre trestné činy machinácií pri verejnom obstarávaní, porušovania záväzných povinností pri správe cudzieho majetku, poškodzovania záujmov Európskych spoločenstiev a zneužitie právomocí verejného činiteľa vo veci verejného obstarávania vyhláseného Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR na predmet zákazky „Informačné a vzdelávacie aktivity, poskytovanie právnych, tlmočnických a prekladateľských služieb na zabezpečenie prípravy a implementácie operačných programov v gescii MVáRR SR, propagácia a reklama implementácie operačných programov a súvisiacich odborných školení, konferencií a workshopov, zabezpečenie procesu verejného obstarávania“ (tzv. nástenkový tender), resp. následne uzatvorenej zmluvy o poskytovaní služieb medzi MVáRR SR a skupinou dodávateľov Zamedia, s.r.o., Consulting & Management, s.r.o., European Consultants Organisation, s. p.r. I. a avocat, s.r.o.

Rozhodnutím z 26.08.2010 č. KM-759-001/SI-2010 MV SR, Prezídium PZ, Úrad boja proti korupcii žiadosti žalobcu zo dňa 05.08.2010 nevyhovel.

Rozklad žalobcu podaný proti prvostupňovému rozhodnutiu žalovaný Ministerstvo vnútra SR, minister vnútra, rozhodnutím z 15. októbra 2010 číslo SLV-OLVS-39/2010 zamietol a toto rozhodnutie potvrdil.

Žalovaný rozhodnutie odôvodnil tým, že texty uznesení o začatí trestného stíhania sa týkajú rozhodovacej činnosti orgánu činného v trestnom konaní a zároveň ich nemožno považovať za informácie o rozhodnutí, resp. o výsledku konania, nakoľko nemajú povahu právoplatných meritórnych rozhodnutí a nedochádza nimi k ukončeniu trestného konania, ale naopak, len k jeho začatiu. Na žiadateľom požadované informácie sa vzťahuje obmedzenie ich sprístupnenia podľa § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií a prvostupňový správny orgán postupoval v súlade so zákonom, keď požadované uznesenie nesprístupnil.

Ako bolo vyššie uvedené, krajský súd rozhodol s odôvodnením, že podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z.z. sprístupnenie informácie sa obmedzí alebo sa informácia nesprístupní ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní, podľa osobitných predpisov, okrem informácií o rozhodnutí alebo o výsledku konania ak jej sprístupnenie nezakazujú osobitné predpisy. Týmto osobitným predpisom, ktorý sa zaoberá informáciami o trestnom konaní je zákon č. 301/2005 Z.z., Trestný poriadok. Podľa tohto zákona orgány činné v trestnom konaní a súd informujú verejnosť o trestnom konaní poskytnutím informácií oznamovacím prostriedkom (§ 6 ods. 1-5 Trestného poriadku).

Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám pojem „informácia“ nedefinuje. Podľa obsahu slova je informáciou správa, údaj alebo poučenie, ktoré fyzická osoba alebo právnická osoba odovzdáva inej fyzickej alebo právnickej osobe a dovtedy jej nebola známa. Informácia je základom vzájomného vymieňania údajov, ktoré má za cieľ získanie nového poznania.

Rovnako tak nemá zákon č. 211/2000 Z.z. a ani iný právny predpis legálnu definíciu pojmu „rozhodovacia činnosť súdov“, resp. „rozhodovacia činnosť orgánov činných v trestnom konaní“. Výklad uvedeného pojmu poskytol Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku sp. zn. 5 SŽi/1/2011 zo dňa 15.12.2011, v zmysle ktorého: „V užšom slova zmysle sa rozhodovacou činnosťou súdov alebo orgánov činných v trestnom konaní rozumie konanie a rozhodovanie súdu a orgánu činného v trestnom konaní v konkrétnej právnej veci, t.j. od začiatku konania (na základe návrhu alebo bez návrhu), cez jednotlivé procesné úkony, procesné čiastkové rozhodnutia, až po rozhodnutie vo veci samej. Pôjde najmä o procesné pravidlá vedenia konania, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie o veci samej.“

Senát najvyššieho súdu sa vo svojej rozhodovacej činnosti obdobnou problematikou zaoberal aj vo veci sp. zn. 3SŽi/19/2013 - o sprístupnenie operatívneho spisu a vyhotovenie jeho kópie, v ktorej riešil aj otázku, či podľa zákona o slobode informácií okrem povinného zverejňovania informácií (§ 5 zákona č. 211/2000 Z.z.) možno ich nezverejňovanie zúžiť len na podmienky obmedzenia k ich prístupu podľa § 8 až 13 zákona č. 211/2000 Z.z. a konštatoval, že: „aj extenzívny výklad zákona o slobode informácií má svoje medze a neznamená, že povinné osoby musia zverejňovať úplne všetko“.

V inej veci sp. zn. 3SŽi/2/2013 - sprístupnenie návrhu na začatie disciplinárneho konania, najvyšší súd vyslovil názor: ... „zvláštnu ochranu však požívajú informácie z citlivých oblastí, napr. prebiehajúce trestné konanie (aj disciplinárne), rozhodovacia činnosť súdu, plnenie úloh spravodajských služieb, a pod. V týchto prípadoch možno obmedziť len tie informácie, ktoré priamo vypovedajú o týchto procesoch alebo vznikajú a vyskytujú sa jedine v nich. Pre odopretie informácie je rozhodujúce, či určitá informácia je vlastným produktom daného procesu (napr. disciplinárneho konania) alebo je prevzatá a vyskytuje sa v ňom sekundárne. Ak je informácia skutočne produktom daného konania, potom možno predpokladať, že väčšinou pôjde o vnútorný pokyn alebo o informáciu po dobu konania len vznikajúcu, „nehotovú“. Potom je možné uviesť, že toto sú vlastné charakteristiky informácie, pre ktoré je možné prístup k nej obmedziť“.

Za žiadosť o poskytnutie informácie nemožno preto považovať žiadosť o poskytnutie uznesenia o začatí trestného stíhania. Právo na poskytnutie takýchto informácií z rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní patrí len,osobám v zákone presne uvedeným (napr. nadriadený orgán, súd a pod.). V danej veci žiadateľ žalobca od žalovaného sprístupnenie informácií, ktoré sa týkali textov uznesení o začatí trestného stíhania a rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní. V každom prípade ide o rozhodnutia, ktoré sú procedurálneho charakteru bez ďalšieho výsledku konania z hľadiska právoplatných meritorných rozhodnutí. Takáto informácia podlieha právnomu režimu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o slobode informácií. Dikcia ustanovenia je jednoznačná a na tieto informácie sa vzťahuje obmedzenie prístupu k informáciám.

Pri posudzovaní preskúmvanej veci a s prihliadnutím na účel zákona o slobode informácií dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že námietky žalobcu uvedené v odvolaní nie sú dôvodné, pretože žiadosť žalobcu o poskytnutie uznesení o začatí trestného stíhania prekračuje rámec žiadosti o sprístupnenie informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a jej neposkytnutie žalovaným nemôže predstavovať negatívny zásah do práva žalobcu na informácie.

Rozhodnutie o rozklade a aj prvostupňové rozhodnutie zodpovedá požiadavkám zákona, lebo povinná osoba podľa zákona o informáciách môže odmietnuť poskytnúť informácie, na ktorých poskytnutie nemá žalobca právo, lebo sú z okruhu informačnej povinnosti vylúčené.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S 327/2010-68 zo dňa 25.10.2013 ako vecne správny potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.